

Almanacea

För Året

Efter vår Frälsares CHRISTI födelse,

1787.

Till LUNDS Horizont,

Eller 55 grad. 42 min. Pol-högd, och $19\frac{1}{2}$ tids
min. Meridian-skilnad Väster om Stockholms
Observatorium.

Efter Kongl. Maj:ts Nådigste

Stadgande, utgifwen

Af Dessa Wetenstäcks - Academie.

Mån-förm.
d. 3 Jan.

Sol-förm.
d. 19 Jan.

Sol-förm.
d. 15 Jun.

Mån-förm.
d. 24 Dec.

STOCKHOLM,

Eryct hos JOHAN A. CARLBOHM.

Eemplaret säljes häftadt och skuret för 1 Skilling.

Om Kalfwars uppfödande.

Det gifwes icke någon näring, som är angelägnare för vårt Land, än Boskaps-skötseln. Men just denna näring är i allmänhet måst wanvårdad.

Allt får ett nytt lis, där Boskaps-afwelen updrifwes. Allt förtwinar, hwarest den är i astagande.

En klen och ringa Afwel skaffar föga nyttia. Småväxte och dåliga Kor, med en lika beskaffad Tjur, kunna icke affa andra än ömkeliga Kalfwar, som blifwa litet eller intet gagnande.

Det kan icke nog ofta uprepas, att på Ladugårds-skötslens updrifwande bör all hus-hållning grundas. Hwarföre är man då sällit angelägen att förbättra en församrad Boskaps-afwel?

Välj en eller flera Qwigor af stor och god art. Håll dem i foder något håttre än

de öfrige. Lått ingen af dem få taga Tjur, förr än vid tre års ålder. Utminstone lika gammal bör Tjuren vara, innan han får göra tjänst. När han hunnit till 5 eller 6 års ålder bör han affedas, och utskäras till Dragore.

Det är på Tjurens beskaffenhet, som en Ladugårds uppkomst egentligen beror. Gifwes icke i Socknen någon Tjur af godt slag, att emot lega få nyttja, bör af egen Afwel något Tjur-åmne påläggas.

Man kan båst döma om Ox-kalfwars till-kommande godhet, när de ej utskäras, förr än de blifvit 18 till 20 månader gamle. Man utväljer då den frodwäxtaste, med bredaste och krusigaste pannan, som har stora näsborrar, tjock hals, hög bål med djupt bröst, breda länder, långa ro-ben, af mörk färg, varsf och bister till utseende.

En sådan bör nödvändigt vara affild från Qwigor och Kor, till deft han hunnit sina

sina tre år, då man kan vänta sig af hans förmögenhet de största prof.

Af de Kör, som åro utsedde till Alswels-Kör, blifwa de första Kalfwar ej gärna ansettde såsom nog duglige till Ladugårdens och Slagets underhållande. Hälst tages den 3:de, 4:de och 5:te Kalfwen, och så widare till des Kör upnådt 10 års ålder. Hon kan sedan ej framställa särdeles duglig Alswel.

Icke utan skäl blifwa de Kalfwar vårverade, som framkommia omkring Jultiden, eller imellan Jul och Fastan. De åro asslade om Våren, den rätta värningstiden för allt lefswande.

Kännemärken på en god Liskalf, åro, att den är långlagd, har djup framdel, stort hufvud, muntra ögon, friska framtänder, tjock hals, mjuk rygg, lång och stadig swans, samt mörk färg. Man kan båst utróna Kalfwanes godhet, när de bliswit omkring par månader gamla.

En Kalf som har strängar under buken, skjuter rygg då man stryker honom, har snart

en

in wiß böd att förvänta. Har han gula, ödaktige eller svarta tänder, utmärker detta inwärtes fel och swaghet. Har han ej mer än 7 tänder, är han sällan vård att födas till annat än flagt.

Förnämsta orsaken till Boskapens astagande, är den orätt man gjör Kalfwen, medan han är spåd.

Skall Kalfwen tjåna till Stamn för en förbättrad Alswel, bör han få di sin moder, och bindas wid des Kalfwa. Han hör få njuta råmjölkens till godo. Naturen har ännat honom denna föda. Den bör således ej fräntagas honom. Den är oumgångelig för hans rätta bibehållande.

Liskalwen bör få stå hos modren 3 veckor, mer eller mindre. När de änteligen skola åtställas, bör Kalfwen hälst infåttas i något främliggande fall, att modren icke kan höra och besvara hans rop.

Alswänjandet bör ske småningom. I förstone

stone utbländas den sota mjölkén, med något fin
mjölk eller dricka.

En god Kalf-drick kan tillredas af några mar-
ker torrt enris ned bär uppå, och en kappe hōfrö
eller hō-smolk, hwartill slås 20 fannor watten, som
inkokas till 12 eller 14 fannor. I denna nyttiga
lag tillblandas en kappe forn- eller hafre-mjölk,
med litet gäst. Ett stop häraf, upspådes med ett
stop sot mjölk och gifwes Kalfwen par gånger i
dygnet. Det är för honom en nyttig och födande
drick. Efter par månader kokas åter lag af hac-
kadt enris och torrt tōf, med salt uti och litet mjölk,
som, då detta gifwes Kalfwen till par fannor om
dygnet, upblandas med en tredjedel eller fjerdedel
mjölk. När Kalfwen hunnit till 4 månaders ål-
der indrages all mjölk i hans drick.

Under allt detta, bör något fint och godt hō läggas
för Kalfwen, hwilket påffes allt efter hans matlust.

Kokar man välling af dricka, trifwes Kalfwen
äfwen ganska väl därav. 220 fannor godt dric-
ka kunna winnas af en tunna gumriks-malt; men
salt bör läggas i drickat.

Antingen man gifwer Kalfwen tunn mjöldrick,
eller välling, eller wasla, eller hwad i ksket af
disskarne samlas, bör det gifwas himt. Det war-
ma förswagar magen på denne unga djur.

Und

Und brist af annat mjölk, kan väl ändteligen
nyttjas barkmjölk, när barken förut blifvit behö-
rigen renad, torrfad, sönderfröstad, och på gwarn
till fint mjölk söndermalen, då en skäligen god kalf-wäl-
ling häraf kan winnas, som i Norrland ofta brukas.

När en Liffalf således till sin första näring fått
njuta moders-mjölkén; när han därfter fått god
utspisning, lärer han såkert gifwa stort hopp om
sig. Fåfångt påslås, att kon skänimes af Kalf-
wens sugande. Aldeles icke: men kon bör under
samma tid dageligen mjölkas, ehuru litet man
får. Jag har under min tillsyn, låtit uppföda
mer än 40 Kalfwar på detta sätt, hwilka blifvit
digerwärte, starke och raske som Elgar. Det bästa
sätt att förskaffa sig de bäste Kalfwar, wore, att
desse under hela varma årstiden släpptes med si-
na mōdrar ut på godt gräsbeete, att Kalfwen im-
der sin första lefciads-sommar allt jämt sic di sin
moder. Om man har 12 kor, wore det för myc-
ket att affsilja 2:ne, som endast skulle uppföda
hälags-kreatur? de öfriga 10, kunde ju förse
hushållet med mjölk, smör och ost, o. s. v.

Icke är det nog, att Liffalfwen allenast under
första året får behbrig förplägning; men sedan
utspisas med magert och knapt foder. Skall Kalf-
wen

wen uppnå fullkomlig värt och styrka, bör han utan
äfbrött ordentligen och väl underhållas.

Under upfostrings-tiden böra Kalfwarne wistas
i lagom varmt rum, stå torre om fotterne, lig-
ga rent på ombytt strö eller granris och handteras
med lenfällighet. Godt hō bōr ej sparas för
dem. Stundom gifwes dem sörpa, med litet på-
ströddt Rågmalts-mjöl: ty måltad såd är Kreatu-
ren förmånligare än omältad.

Får Kalfwen, genom wänwårdnad, ohyra, bor-
stas han flitigt och någon olja strykes på fläcken
där ohyran sitter. Har han svra i magen, så
gif honom några gånger ett skedblad af fint stötte
snäck- eller ägg-skål. Har han förstopning, så
gif honom olja. Skötes Kalfwen rätt, blir han
hwarken sjuk eller wantrifwes.

Det är af högsta vigt, att vår församrade
Bostaps-afwel efter hand förbättras. Den ung-
bostap som man will upbringa till bättre art,
måste med synnerlig omsorg vårdas; fortfares
härmed, måste Alfwelen bli swa allt sörre, frolig-
gare och bördigare.

Posternas Usgång ifrån L U N D,

Jämte den fornhyade Bref-s Taran.

Söndagen kl. 7 estermidd. inlefwereras Breswen till		
Hre S.	Hre S.	Hre S.
Abborsforß	20	Carlstad
Ällangsås	12	Christineh.
Ärboga	16	Christinesiad
Asterfund	14	Cuopio
Älvwestia	16	Damgarten
Älbo	20	Delsbo
Älmål	14	Eckerö
Ähs	16	Eksjö
Bardt	34	Elskarleby
Bergen	34	Gäla
Bjässja	20	Gaelholm
Björneborg	20	Gävping
Bollnäs	18	Gäststuna
Borås	12	Ekenäs
Borgo	20	Falkenberg
Brahestad	20	Falköping
Cajana	20	Fahlun
Castelholm	18	Frobbor